

Το τέλος της αρχής

Νέο ξεκίνημα για το μέλλον μας και το μέλλον των επόμενων γενεών

Η συμφωνία που επήλθε στην Ευρωζώνη τα ξημερώματα της Τρίτης αποτελεί μόνο το τέλος της αρχής για την ελληνική οικονομία και κοινωνία, για το έθνος μας γενικότερα. Για το μέλλον μας και το μέλλον των επόμενων γενεών.

Όπως ορθά ελέγχθη, τη Δευτέρα είχαμε να κάνουμε με ένα ρίσκο και μια βεβαιότητα: η επίτευξη συμφωνίας θα συνιστούσε ανάληψη κινδύνου, δηλαδή υποχρεώσεων που μόνον αν εκπληρωθούν θα μας οδηγήσουν σε ασφαλές λιμάνι, ενώ η απουσία συμφωνίας θα συνιστούσε οριστική καταστροφή. Ευτυχώς, πετύχαμε το πρώτο, από το οποίο ξεκινάμε σήμερα.

Τι ακριβώς πέτυχε η κυβέρνηση Παπαδήμου; Πέτυχε να εξασφαλίσει τους όρους ανάταξης της εθνικής οικονομίας και προοπτικές τις προϋποθέσεις για μια αναπτυξιακή πορεία σε νέες βάσεις. Αγόρασε τον απαραίτητο χρόνο προκειμένου να θεσμοθετηθούν και να εφαρμοστούν όλες εκείνες οι μεταρρυθμίσεις που θα μας βγάλουν από την ακινησία και την οπισθοδρόμηση στις οποίες μας είχαν καταδικάσει ένα παλαιάς κοπής πελατειακό και, εν πολλοίς, διεφθαρμένο πολιτικό σύστημα, ένας υδροκέφαλος, δυσκίνητος και αναποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός, πληθώρα φωνασκούντων άναρθρα ΜΜΕ, μια συντεχνιακή συνδικαλιστική οργάνωση και μια γενικευμένη ανομία, που βαφτίστηκε ανυπακοή στο εχθρικό κράτος και μπλοκάρισε ιδεολογικά σημαντικά τμήματα του πληθυσμού.

Βέβαια, ο χρόνος είναι λίγος και οι δυνάμεις αντίστασης της κοινωνίας μειωμένες, πράγμα που καθιστά τον αναλφάβητο κίνδυνο πιο απειλητικό. Υπάρχουν όμως και αντίβαρα:

Πρώτον, έχουμε – ίσως για πρώτη φορά στη νεώτερη ιστορία μας – ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κυβερνητικής πολιτικής, που, είτε το θέλουν ορι-

σμένοι είτε όχι, είναι το Μνημόνιο. Το πρώτο Μνημόνιο, παρά το ότι περιείχε πολλά διαρθρωτικά μέτρα, επικεντρώθηκε στην απαραίτητη σταθεροποίηση μέσω οριζόντιων περικοπών μισθών και συντάξεων, λόγω κυρίως της αδυναμίας του πολιτικού προσωπικού και της διοίκησης να προχωρήσουν στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Ο ελληνικός λαός έδειξε αξιοσημείωτη αντοχή και ωριμότητα, ίσως μεγαλύτερη από το πολιτικό σύστημα και ουσιαστικά επέτρεψε, με τις θυσιές του, την επιβίωση της χώρας. Το δεύτερο Μνημόνιο, που μόλις αρχίζει να εφαρμόζεται, περιλαμβάνει σχεδόν αποκλειστικά δύσκολες αλλά απόλυτα αναγκαίες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες μάλιστα πρέπει να υιοθετηθούν τάχιστα και να εφαρμοστούν με συνέπεια και διάρκεια.

Δεύτερον, ευτυχώς για μας, διαθέτουμε πλέον έναν ουσιαστικό και εκτεταμένο μηχανισμό τεχνικής βοήθειας και επιτήρησης εκ μέρους των εταίρων μας, οι οποίοι έχουν και αυτοί δικαιολογημένο συμφέρον να γνωρίζουν ότι τα χρήματα τα οποία επένδυσαν στη σωτηρία της Ελλάδας δεν θα πάνε χαμένα. Αφού επανειλημμένα αποδείξαμε ότι δεν είμαστε ικανοί ούτε να καταρτίσουμε ούτε να εφαρμόσουμε με δική μας πρωτοβουλία και δράση ένα πρόγραμμα ανάταξης της χώρας, ας το κάνουμε τώρα με τη βοήθεια των εταίρων μας. Και από αυτή τη διαδίκασια, η χώρα θα βγει πολλαπλά ωφελημένη και ενισχυμένη.

Τρίτον, διαθέτουμε από την περασμένη εβδομάδα μια μικρότερη μεν αλλά συμπαγέστερη κοινοβουλευτική πλειοψηφία, η οποία λοιδोरούμενη και απειλούμενη ψήφισε το νέο πρόγραμμα. Επιπλέον, η διαχωριστική γραμμή που διαπερνά τώρα ολόκληρο το πολιτικό φάσμα είναι το ευρωπαϊκό – μεταρρυθμιστικό στρατόπεδο απέναντι στις δυνάμεις της δραχμής και της ακινησίας. Το τοπίο μάλιστα αυτό δεν φαίνεται να απειλείται από τις επερχόμενες εκλογές, αφού η κοινωνία παραμένει πλειοψηφικά πιστή στο ευρωπαϊκό μέλλον της χώρας και οι βασί-

“

Η οικονομία λειτουργεί με κύκλους, και για να ξαναβρεθούμε στην κορυφή του κύματος που έρχεται θα πρέπει να ανασκουμπωθούμε και να εφαρμόσουμε πλήρως το νέο πρόγραμμα, όχι σαν κάτι που μας επιβάλλεται έξωθεν, αλλά ως εγγύηση της δικής μας αξιοπρέπειας και της αξιοπρέπειας που οφείλουμε να εξασφαλίσουμε για τις επόμενες γενεές

κές πολιτικές δυνάμεις (ας ελπίσουμε και η ΔΗΜΑΡ) έχουν ήδη δεσμευθεί στην υλοποίηση του προγράμματος και μετά τη λαϊκή ετυμηγορία.

Τέταρτον, έχουμε πλέον χρόνο, χρήμα και όρους σταθερότητας που μας επιτρέπουν να ανατρέψουμε το κλίμα αβεβαιότητας και δυσπιστίας, να ανακτήσουμε την αξιοπιστία μας και να αναστρέψουμε την καθοδική πορεία της οικονομίας, που αποτελούν τις βασικές προϋποθέσεις για επενδύσεις και ανάπτυξη.

Πέμπτον, μπορούμε να ελπίζουμε ότι και το κλίμα στην Ευρώπη αλλάζει. Επειτα από πολλούς δισταγμούς και πωγυρίσματα δημιουργείται στον ευρωπαϊκό χώρο η πεποίθηση ότι μόνον όλοι μαζί μπορούμε να προχωρήσουμε με σταθερότητα και ασφάλεια. Ο μόνιμος μηχανισμός διάσωσης και το νέο δημοσιονομικό σύμφωνο, υπερβαίνουν τη σημερινή στενή λογιστική μηχανική της ΟΝΕ και συνιστούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για το πέρασμα σε ενιαία οικονομική διακυβέρνηση και σε από κοινού διαχείριση του χρέους των κρατών – μελών της ευρωζώνης με την έκδοση ευρωομολόγου και την ανάδειξη της ΕΚΤ σε ύστατο δανειστή.

Η οικονομία λειτουργεί με κύκλους, και για να ξαναβρεθούμε στην κορυφή του κύματος που έρχεται θα πρέπει να ανασκουμπωθούμε και να εφαρμόσουμε πλήρως το νέο πρόγραμμα, όχι σαν κάτι που μας επιβάλλεται έξωθεν, αλλά ως εγγύηση της δικής μας αξιοπρέπειας και της αξιοπρέπειας που οφείλουμε να εξασφαλίσουμε για τις επόμενες γενεές.

Γι' αυτό λέω ότι βρισκόμαστε στο τέλος της αρχής και είναι στο χέρι μας και μόνο να μην αποδειχθεί ότι βρισκόμαστε στην αρχή του τέλους.

Ο Ξενοφών Γιαταγάνας είναι επιστημονικός διευθυντής του Ελληνικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών και Ερευνών (ΕΚΕΜΕ) και πρώην νομικός σύμβουλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

Σταυροί στο μέτωπο

Ισχύει ότι η κατάσταση έκτακτης ανάγκης ενεργοποιεί στο έπακρο το θεολογικό υπόβαθρο της πολιτικής διαδικασίας; Ισχύει ότι το «ναι» ή το «όχι» που καλείται να πει ένας βουλευτής υπό συνθήκες συγκαλυμμένου ή αποκάλυπτου εκβιασμού (μην κρυβόμαστε!) παραπέμπει, με όρους αρχαϊκούς, σε μαγικο-θρησκευτικές τελετές ορκωμοσίας και εξορκισμού; Είναι δυνατόν να επιβιώνει τόσο πολύ «παρελθόν» μέσα στο υπερέσύγχρονο παρόν;

Μήπως, αφενός, «δεν είμαστε όλοι εξίσου παρόντες μέσα στον παρόντα χρόνο» και, αφετέρου, τα κομμάτια που συνθέτουν τον εαυτό



ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

και το παρόν του καθενός και όλων μαζί μετέχουν πολλών χρόνων; Μήπως κάποιος πρέπει να μας μιλήσει για την ανεπιχειρητικότητα που κουβαλά το σήμερα, το κάθε σήμερα; Μήπως πρέπει να ακούσουμε πολύ σοβαρά τον Αμπι Βάρμπουργκ που έκανε λόγο για την «επιβίωση», δηλαδή για τη μεταθανάτια ζωή αυτού που ονομάζουμε «αρχαίο»;

Και τι σημαίνει όλο αυτό το λεξιλόγιο («πειθαρχία», «συνείδηση», «διαγραφή», «μεταμέλεια», «επανεκτίμηση») που επιστρατεύεται για να καλύψει διαδικασίες που μοιάζουν τυπικά να συντελούνται υπό συνθήκες νεωτερικότητας ή μετανεωτερικότητας; Υπό την έννοια αυτή πόσο φορτίο μπορεί να σηκώνει ένας αντιπρόσωπος του έθνους που κουβαλά ήδη τον σταυρό ή, πιο σωστά, τους σταυρούς των ψηφοφόρων της εκλογικής του περιφέρειας;

Υπάρχει τρόπος να αμβλυνθεί ο ίλιγγος που τον συνέχει καθώς πεποιθήσεις, αρχές, φόβοι, συμφέροντα, σαν αζεδιάλυτο κουβάρι, στροβιλίζονται μέσα του; Ή μήπως έχουμε να κάνουμε εδώ με τον ορισμό της «οριακής κατάστασης»; Οπότε, το μόνο που θα μπορούσε να τον λυτρώσει θα ήταν η θεοποίηση μιας τρίτης κατηγορίας ψήφου, πάλι στο «ναι» και το «όχι», δηλαδή το περίφημο «και ναι και όχι»;

Και γιατί δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί ανάλογο μεικτό σχήμα και στην περίπτωση του «παρών»; Γιατί να μην ισχύσει το «παρών - απών»; Μήπως επειδή το ξεστόμισε πρώτος, κατά τη δίκη των πραξικοπηματιών, ο Στυλιανός Παττακός, οπότε κάτι τέτοιο θα συνιστούσε ασύλληπτη ιεροσυλία καταμεσής του ναού της Δημοκρατίας;

ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΑ

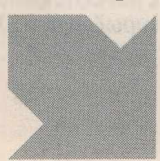
Γεννήθηκα σε μια Ελλάδα χωρισμένη στα δύο, στους νικητές και τους ηττημένους του Εμφυλίου. Βέβαια το κατάλαβα αργότερα, όταν άρχισα να μεγαλώνω σε μια χώρα όπου όλοι αναζητούσαν ευθύνες για τον διχασμό της. Την εφηβεία μου την πέρασα στη δικτατορία. Εκεί ο διχασμός είχε μετατοπισθεί. Όσοι αποδέχονταν το καθεστώς, ασχέτως αν ανήκαν στους νικητές ή τους ηττημένους, καταχωρίζονταν στους Έλληνες. Είχαν πολιτικά δικαιώματα, κι ως μην υπήρχε πολιτική για να τα αξιοποιήσουν, διέθεταν πιστοποιητικό κοινωνικών φρονημάτων και διαβατήριο. Οι υπόλοιποι έπρεπε να το αποδείξουν πως είναι Έλληνες, αλλιώς



ΤΟΥ ΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

δεν δίνε δεκάρα για τους τρόπους «καλής δημοκρατικής συμπεριφοράς» ξαναβγαίνει στην επιφάνεια. Το ρήγμα

Χαρά στον Έλληνα που ελληνοξεχνά



Το ρήγμα που πάει να δημιουργηθεί είναι το ιδανικό έδαφος για τον πλειστηριασμό των αισθημάτων

διαγκωνίζονταν για να βρουν μια θέση στον χορό των ανθελλήνων. Εκεί τους έκαναν συντροφιά και διάφοροι Αγγλοι, Γάλλοι, Πορτογάλοι οι οποίοι ζητούσαν την αποκατάσταση της Δημοκρατίας στη χώρα μας.

Και ήρθε η Δημοκρατία. Και μαζί με τη Δημοκρατία ξεχάστηκε και ο διχασμός, κι ως ήταν ακόμη πολλές από τις πληγές του ανοικτές. Προσοχή στο ρήμα «ξεχάστηκε», που σημαίνει ότι απωθήθηκε από τους τρόπους καλής δημοκρατικής συμπεριφοράς. Ο κόμπος δεν λύθηκε, έμεινε εκεί να βυσοδομεί στις αναμνήσεις και να υπονομεύει τη συνείδηση. Και τώρα που το οικοδόμημα το οποίο στήθηκε μαζί με τη Δημοκρατία, η περίφημη μεταπολίτευση, καταρρέει με πάταγο πάνω στα κεφάλια μας, τώρα που το δυσόιωνο παρόν δεν δίνει δεκάρα για τους τρόπους «καλής δημοκρατικής συμπεριφοράς» ξαναβγαίνει στην επιφάνεια. Το ρήγμα

που πάει να δημιουργηθεί είναι το ιδανικό έδαφος για τον πλειστηριασμό των αισθημάτων.

Το «ελληνόμετρο» που έβγαλε προχθές ο κ. Τσίπρας για να μετρήσει τους πολιτικούς του αντιπάλους, δες την κυβέρνηση, κυκλοφορεί από στόμα σε στόμα εδώ και καιρό. Οι κατηγορίες για «δωσιλογισμό», για «εθνική μειοδοσία», για «προδοσία» τροφοδοτούν τη ρητορεία της απελπισίας. Εκεί και αυτό τη χρησιμότητά του, απ' όπου και αν προέρχεται. Και θα ήταν ενδεχομένως ακόμη πιο χρήσιμο αν προσδιόριζαν και το μέτρο της ελληνομετρίας, έτσι για να ξέρουμε πού βρισκόμαστε.

Για ποιο λόγο είναι λιγότερο Έλληνες όσοι συμμετέχουν και όσοι υποστηρίζουν την κυβέρνηση; Γιατί ψηφίζουν διαφορετικά από τον κ. Τσίπρα, γιατί δεν σκέφτονται όπως ο κ. Τσίπρας ο οποίος ξεχνάει, ή δεν το έμαθε ποτέ, πως μια από τις σημαντικότερες προσφορές της

Αριστεράς σε αυτόν τον τόπο, και όχι μόνον, είναι ότι στον καιρό της «εθνικοφροσύνης» ζητούσε δημοκρατία και όλο περισσότερη δημοκρατία, ότι αγωνιζόταν να έρθει η Δημοκρατία. Για ποιο λόγο είναι περισσότεροι Έλληνες ο κ. Τσίπρας; Γιατί αισθάνεται καλύτερα απ' αυτούς τον πόνο των Ελλήνων. Και πώς θα καταλάβουμε ότι αισθάνεται καλύτερα τον πόνο των Ελλήνων; Μάλλον επειδή αυτοί που έχει απέναντί του είναι λιγότερο Έλληνες. Οπερ έδει δείξει. Πάντα το μεγάλο προσδιορίζεται σε σχέση με το μικρό, όλα είναι σχετικά και άντε να βγάλεις συμπέρασμα στο τέλος.

Πολλά φασαρία για το τίποτε θα μου πείτε. Το πιθανότερο είναι το ελληνόμετρο το έβγαλε από την τσέπη του, εν τη ρύμη του λόγου του, υπό το κράτος ενθουσιασμού, ποιητική αδεία που λένε. Δεν βρήκε πρόχειρο κάνα Καβάφη κι έριξε μερικούς πόντους ελληνομετρίας.

ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ

120

ΤΙ ΠΑΙΡΝΟΥΜΕ

1 Νέο δάνειο 130 δισ. ευρώ για την περίοδο έως το 2014, καθώς και διαβεβαιώσεις ότι η στήριξη θα συνεχισθεί και μετά, ώσπου να καταστεί εφικτή η έξοδος στις αγορές.

2 Τα ομόλογα που κατέχουν οι ιδιώτες κουρεύονται σε ποσοστό 53% και διαγράφεται χρέος 110 δισ. ευρώ.

3 Το επιτόκιο του πρώτου δανείου της ευρωζώνης προς την Ελλάδα μειώνεται, ενώ τα κράτη-μέλη αποποιούνται μέρος των κερδών τους από ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου. Έτσι, το χρέος μειώνεται περαιτέρω κατά 4,6% του ΑΕΠ ή 10 δισ. ευρώ.

4 Χάρη στα παραπάνω μειώνονται οι ετήσιες δαπάνες τόκων περαιτέρω κατά 3 δισ. ευρώ.



Η συμφωνία μάς δένει με το ευρώ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Δέσμευση ότι η ευρωζώνη θα στήριξει την Ελλάδα ακόμη και μετά το 2015, εφόσον χρειασθεί, ανέλαβαν οι υπουργοί Οικονομικών της στο προχθεσινό τους Συμβούλιο, διαβεβαίωσε χθες ο υπουργός Οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος.

Όπως είπε χαρακτηριστικά, δεν υπάρχει ημερομηνία λήξης της στήριξης. Αυτή θα συνεχισθεί ώσπου να καταστεί δυνατόν να επιστρέψει η χώρα στις αγορές. Ουσιαστικά, σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών, πρόκειται για δέσμευση ότι «η Ελλάδα είναι και θα παραμείνει στην ευρωζώνη».

Πράγματι, η ανακοίνωση του Συμβουλίου των υπουργών αναφέρει ότι το Ευρογκρουπ θα παρέχει «επαρκή υποστήριξη στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του προγράμματος και πέραν αυτού, ώσπου να επανακτήσει πρόσβαση στις αγορές, υπό την προϋπόθεση ότι συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις και τους στόχους του προγράμματος προσαρμογής».

Η διαβεβαίωση αυτή καθησυχάζει τους φόβους που δημιούργησε η μελέτη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους, σύμφωνα με την οποία μετά το 2015 η Ελλάδα θα χρειασθεί ένα ακόμη πακέτο βο-

ήθειας 50 δισ. ευρώ, προκειμένου να μπορέσει να εξυπηρετήσει τις μεταγενέστερες υποχρεώσεις της. Με βάση τα όσα είπε ο κ. Βενιζέλος, συνάγεται ότι, αν χρειασθεί, θα δοθούν και αυτά τα κεφάλαια, επιπλέον των 130 δισ. της νέας σύμβασης, που θα διαρκέσει έως το τέλος του 2014 (και των 110 δισ. της πρώτης σύμβασης).

ΟΙ ΟΡΟΙ. Εναντι αυτής της στήριξης, που αποτρέπει τον κίνδυνο της χρεοκοπίας της και εξασφαλίζει τη θέση της στην ευρωζώνη, η Ελλάδα

δεσμεύεται όχι μόνο να εφαρμόσει το πρόγραμμα του Μνημονίου, αλλά να δώσει και τα εξής επιπλέον «ανταλλάγματα»:

1 Δημιουργία ενός δεσμευμένου λογαριασμού στην Τράπεζα της Ελλάδος, από τον οποίο θα εξυπηρετούνται αποκλειστικά οι δανειακές ανάγκες της χώρας, έτσι ώστε να μην υπάρχει περίπτωση χρεοκοπίας. Μάλιστα, με νομοθετική ρύθμιση – η οποία μετά το 2013 θα κατοχυρωθεί και συνταγματικά, όπως είπε ο κ. Βενιζέλος – θα οριστεί ότι οι δανειακές ανάγκες θα εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα έναντι όλων των άλλων. Οι πόροι του ταμείου θα προέρχονται από την τρόικα, αλλά και από τα έσοδα του ελληνικού Δημοσίου και τις αποκρατικοποιήσεις.

Στις αρχές κάθε τριμήνου θα προσδιορίζονται και θα κοινοποιούνται στην τρόικα οι ανάγκες των επόμενων τριών μηνών, περιλαμβανομένων των δανείων της τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων φορέων.

Εφέτος όλες οι σχετικές ανάγκες θα καλυφθούν από την τρόικα, αλλά από το 2013, οπότε και υπολογίζεται να έχει η χώρα πρωτογενή πλεονάσματα (τα έσοδά της θα είναι υψηλότερα από τις δαπάνες αφαιρουμένων των τόκων), θα εισρέουν στο ταμείο και τα πλεονάσματα αυτά. Έτσι, είναι απολύτως αναγκαίο να τηρούνται

Το ταπεινωτικό σενάριο που απειράπη

Ο Ευάγγελος Βενιζέλος εξέφρασε ικανοποίηση γιατί απειράπησαν άλλα, πολύ αυστηρότερα σχέδια, τα οποία προέβλεπαν να τηρείται ο ειδικός λογαριασμός εξυπηρέτησης του χρέους στο εξωτερικό και να έχει πόρους προκαταβολικά για εννέα μήνες

Στήριξη χωρίς ημερομηνία λήξης, αλλά με σκληρά ανταλλάγματα, προβλέπει το δεύτερο πρόγραμμα για την Ελλάδα

ΤΙ ΔΙΝΟΥΜΕ

1 Νέο Μνημόνιο, το οποίο, εκτός των διαρθρωτικών μέτρων, περιλαμβάνει νέες περικοπές σε μισθούς - συντάξεις και απορρύθμιση του εργατικού δικαίου.

2 Νομική δέσμευση για την κατά προτεραιότητα εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους μέσω της δημιουργίας ειδικού δεσμευμένου λογαριασμού στην Τράπεζα της Ελλάδος.

3 Εγκατάσταση στην Αθήνα επιτελείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που θα παρακολουθεί την εφαρμογή του προγράμματος και θα ενημερώνει τις Βρυξέλλες.

οι στόχοι του προϋπολογισμού, γιατί διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος να πληρώνονται τα δάνεια και να μην υπάρχουν αρκετά κεφάλαια για τους μισθούς και τις συντάξεις. Ο ίδιος κίνδυνος θα υπάρχει και σε περίπτωση που δεν τηρούνται άλλες δεσμεύσεις του Μνημονίου.

Ο ειδικός λογαριασμός, είπε ο κ. Βενιζέλος, θα ελέγχεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την κυβέρνηση σε συνεργασία με την τριόικα. Αλλωστε όλος ο προϋπολογισμός θα ελέγχεται από την τριόικα, συμπλήρωσε, σημειώνοντας ότι όλα αυτά αποτελούν πλέον και προβλέψεις του νέου Δημοσιονομικού Συμφώνου της Ευρώπης.

2 Ενίσχυση της παρουσίας της τριόικας στην Αθήνα, ώστε να παρακολουθεί στενά, βήμα βήμα, την εφαρμογή του Μνημονίου. Αυτή θα γίνει με δύο τρόπους: πρώτον, θα εγκατασταθεί στην Αθήνα κλιμάκιο της Κομισιόν, ανάλογο με αυτό του Μπομπ Τράα του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου· δεύτερον, θα ενισχυθεί η ομάδα τεχνικής βοήθειας που λειτουργεί ήδη υπό τον Χορστ Ράιχενμπαχ. Η ομάδα αυτή αριθμεί σήμερα 15 άτομα στην Αθήνα και 35 στις Βρυξέλλες.

Με τον τρόπο αυτόν, είπε ο κ. Βενιζέλος, αποδραματοποιείται η ανά τρίμηνο εξέταση από την τριόικα, η οποία ωστόσο θα συνεχισθεί.

ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Οι αποφάσεις των Βρυξελλών

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους και η αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας είναι οι βασικοί στόχοι του νέου προγράμματος. Η επιτυχία του εξαρτάται απόλυτα από την πλήρη εφαρμογή του από την Ελλάδα. Αυτό προϋποθέτει ότι η Ελλάδα πρέπει (...) να επιστρέψει σε πρωτογενές πλεόνασμα από το 2013, εκτελώντας πλήρως τα σχέδια ιδιωτικοποίησης και εφαρμόζοντας τις τολμηρές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, τόσο στην αγορά εργασίας όσο και στην αγορά προϊόντων και υπηρεσιών(...).

ΓΙΑ ΤΟΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ

Το Eurogroup χαιρετίζει επίσης την πρόθεση της Ελλάδας να θέσει σε εφαρμογή έναν μηχανισμό που επιτρέπει την καλύτερη ανίχνευση και παρακολούθηση του επίσημου δανεισμού και των κεφαλαίων που δημιουργούνται εσωτερικά και προορίζονται για την εξυπηρέτηση του χρέους της Ελλάδας, καταβάλλοντας - υπό την επίβλεψη της τριόικας - το ποσό που καλύπτει την πληρωμή του χρέους για το επόμενο τρίμηνο απευθείας σε ειδικό λογαριασμό του φορέα πληρωμής της Ελλάδας.

ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Το Eurogroup χαιρετίζει την πρόθεση των ελληνικών αρχών να εισαγάγουν εντός των επόμενων δύο μηνών στην ελληνική νομοθεσία διάταξη που θα διασφαλίζει ότι προτεραιότητα δίδεται σε πληρωμές που αφορούν την εξυπηρέτηση του χρέους. Η διάταξη αυτή θα ενσωματωθεί στο ελληνικό Σύνταγμα το συντομότερο δυνατό (σ.σ.: για να γίνει αυτό όμως χρειάζεται να οριστεί η επόμενη Βουλή ως συνταγματική για να μπορεί να περάσει η ρύθμιση στη μεθεπόμενη).

ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΥΡΕΜΑ

Το Eurogroup αναγνωρίζει τη σύγκλιση απόψεων που έχει επιτευχθεί μεταξύ των ελληνικών Αρχών και των ιδιωτών πιστωτών για τους γενικούς όρους του PSI. Αυτή η σύγκλιση απόψεων προβλέπει ονομαστικό κούρεμα που ανέρχεται σε 53,5%. Το Eurogroup θεωρεί ότι η συμφωνία αυτή αποτελεί κατάλληλη βάση για την έναρξη της πρόσκλησης για την ανταλλαγή προς τους κατόχους των ελληνικών κρατικών ομολόγων (PSI). Όλα τα κράτη-μέλη έχουν συμφωνήσει σε επιπλέον αναδρομική μείωση των επιτοκίων της δανειακής διευκόλυνσης προς την Ελλάδα, έτσι ώστε το περιθώριο να ανέρχεται σε 150 μονάδες βάσης. Αυτό θα επιφέρει μείωση του χρέους προς το ΑΕΠ το 2020 κατά 2,8 ποσοστιαίες μονάδες και θα μειώσει το κόστος χρηματοδότησης κατά περίπου 1,4 δισ. ευρώ για όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Επιπλέον, οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών, οι κεντρικές τράπεζες των οποίων σήμερα κατέχουν ελληνικά κρατικά ομόλογα στο επενδυτικό τους χαρτοφυλάκιο, δεσμεύονται να μεταφέρουν στην Ελλάδα ένα ποσό ίσο με οποιαδήποτε μελλοντικά έσοδα που προκύπτουν από αυτά μέχρι το 2020.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΤΗΡΗΤΕΣ

Καλούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει σημαντικά την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα, ιδίως μέσω μιας αναβαθμισμένης και μόνιμης παρουσίας στη χώρα, έτσι ώστε να διευρύνει την ικανότητά της να παρέχει και να συντονίζει την τεχνική βοήθεια. Τα κράτη - μέλη της ζώνης του ευρώ είναι έτοιμα να παράσχουν ειδικούς για να ενσωματωθούν στην Task Force.



Ο Πρωθυπουργός προσέρχεται στη χθεσινή συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου

Το χρονοδιάγραμμα της κυβέρνησης Τριάντα ημέρες-φωτιά για να «κλείσει» το πακέτο

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

Αγώνα δρόμου για να προλάβει τις προθεσμίες η κυβέρνηση και να ψηφίσει τους νόμους που απορρέουν από τη συμφωνία των Βρυξελλών σήμανε λίγες ώρες μετά το τέλος της μαραθώνιας συνεδρίασης του Eurogroup ο Πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος.

Θέτοντας ως ορίζοντα το τέλος του Μαρτίου ο κ. Παπαδήμος ζήτησε από τους υπουργούς στο χθεσινό έκτακτο Υπουργικό Συμβούλιο να κλείσουν όλες τις εκκρεμότητες που έχουν το συντομότερο δυνατόν. «Πρέπει να γίνουν πολλά έως το τέλος του Μαρτίου και είναι επιτακτική η ανάγκη να επιτευχθούν οι στόχοι της χώρας χωρίς καθυστερήσεις», τόνισε συγκεκριμένα.

Κατ' εφαρμογήν εξάλλου της συμφωνίας των Βρυξελλών, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε με συνοπτικές διαδικασίες τρεις νομοθετικές πρωτοβουλίες, οι οποίες προωθούνται άμεσα στη Βουλή ως εξής:

■ Σήμερα κατατίθεται στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών η συμφωνία για την ανταλλαγή ομολόγων με τους ιδιώτες, το λεγόμενο PSI. Στόχος είναι να ψηφιστεί αύριο από την Ολομέλεια της Βουλής.

■ Την προσεχή Τρίτη κατατίθεται νομοσχέδιο με τις περικοπές σε μισθούς και συντάξεις.

■ Την Τετάρτη νομοσχέδιο-σκούπα του υπουργείου Υγείας και του υπουργείου Εργασίας (με σχεδόν 200 διατάξεις!).

Τα νομοσχέδια θα συζητηθούν με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, ώστε να κλείσουν άμεσα οι διαδικαστικές εκκρεμότητες.

Ο Πρωθυπουργός κ. Παπαδήμος μιλώντας προς τους υπουργούς υπογράμμισε ότι οι αποφάσεις του Eurogroup καθορίζουν το μέλλον της χώρας για πολλά χρόνια. Όπως ανέφερε, η νέα δανειακή σύμβαση και το PSI αποτελούσαν βασικούς στόχους της οικονομικής πολιτικής και έγιναν πραγματικότητα έπειτα από σκληρή δουλειά. Σημείωσε ότι εκείνοι που προέβλεπαν πως θα υπάρξει

εμπλοκή και αποτυχία στην πιο κρίσιμη φάση της διαπραγμάτευσης δεν επιβεβαιώθηκαν, και πρόσθεσε ότι με τη συμφωνία περιορίζεται η αβεβαιότητα στη χώρα και αυξάνεται η εμπιστοσύνη στην ελληνική οικονομία. Ο Πρωθυπουργός υπογράμμισε ότι, αν εφαρμοστεί το οικονομικό πρόγραμμα, όλα θα εξελιχθούν ομαλά και από τον επόμενο χρόνο η χώρα μπορεί να αποκτήσει ανάπτυξη.

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ. Κατά τη διάρκεια του Υπουργικού Συμβουλίου με πρωτοβουλία του υπουργού Εθνικής Αμυνας Δ. Αβραμόπουλου τέθηκε το θέμα της σημερινής συζήτησης στη Βουλή της πρότασης για τη συγκρότηση εξεταστικής επιτροπής για το έλλειμμα στην οικονομία με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Ο κ. Αβραμόπουλος πρότεινε να κρατηθούν χαμηλοί τόνοι κατά τη συζήτηση, διότι στην κρίσιμη

Ο Πρωθυπουργός κάλεσε χτες τους υπουργούς να κλείσουν όλα τα μέτωπα, για να ψηφισθούν τα μέτρα και να ολοκληρωθεί το κούρεμα

φάση που διέρχεται η χώρα δεν θα βοηθήσει σε τίποτε η πολιτική ένταση. Συμφώνησε ο υπουργός Δικαιοσύνης Μ. Παπαϊωάννου, ο οποίος επίσης πρότεινε να μην πολωθεί το κλίμα, ενώ στη συζήτηση παρενέβη και ο κ. Βενιζέλος σημειώνοντας ότι έπειτα από ενδελεχή μελέτη του φακέλου που απέστειλαν οι οικονομικοί εισαγγελέες στη Βουλή «δεν υπάρχει υποψία αδικήματος».

Πάντως, όπως διεφάνη και από την πλευρά των υπουργών του ΠΑΣΟΚ, η Εξεταστική θα συγκροτηθεί, αλλά θα είναι μικρής διάρκειας - όσο θα διαρκέσει η παρούσα Βουλή. Αλλωστε και από τις Βρυξέλλες ο Πρωθυπουργός κατέστησε σαφές ότι με την ψήφιση της νέας δανειακής σύμβασης από τη Βουλή θα πάρει την απόφασή του για προκήρυξη των εκλογών, που όλες οι πληροφορίες συγκλίνουν ότι θα διεξαχθούν στις 29 Απριλίου.

Κίνημα επιστροφής των καταθέσεων με καρότο και μαστίγιο ξεκίνησε χθες ο υπουργός Οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος, απευθυνόμενος όχι μόνο στον πατριωτισμό αλλά και στη λογική των καταθετών

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Να επιστρέψουν οι Έλληνες τις καταθέσεις που απέσυραν τα τελευταία χρόνια από τις ελληνικές τράπεζες ζήτησε χθες ο υπουργός Οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος, απευθυνόμενος όχι μόνο στον πατριωτισμό αλλά και στη λογική των καταθετών, αφού – όπως είπε – οι τράπεζες είναι πλέον ασφαλείς, μετά και τις προχθεσινές αποφάσεις του Eurogroup.

Την ίδια ώρα στη Βουλή γινόταν γνωστό ότι τουλάχιστον ένας βουλευτής μετέφερε στο εξωτερικό τον Μάιο του 2011 καταθέσεις 1 εκατ.

«Οι τράπεζες είναι πλέον ασφαλείς», είπε ο υπουργός Οικονομικών

ευρώ. Διευκρινίστηκε πάντως ότι αυτό έγινε με νόμιμο τρόπο.

Ο κ. Βενιζέλος σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου ανέφερε ότι τα τελευταία δυόμισι

χρόνια έχουν κάνει φτερά καταθέσεις 65 δισ. ευρώ. Ωστόσο, όπως διευκρίνισε, μόνο τα 16 δισ. ευρώ έχουν κατευθυνθεί επισήμως στο εξωτερικό και μάλιστα κατά κύριο λόγο στη Βρετανία και όχι στην Ελβετία, όπως πιστεύεται. Όπως είπε, η αναλογία μεταξύ αυτών των δύο χωρών ως προορισμών των ελληνικών καταθέσεων είναι 3 προς 1.

Τα υπόλοιπα 46 δισ. ευρώ έχουν παραμείνει στην Ελλάδα και βρίσκονται σε σπίτια, συνέχισε, αν δεν έχουν δαπανηθεί για την κάλυψη οικογενειακών και επιχειρηματικών αναγκών.



Ο υπουργός Οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος στη διάρκεια της χθεσινής συνέντευξης Τύπου απηύθυνε και μια έμμεση απειλή προς όσους έχουν αποσύρει τις καταθέσεις τους, λέγοντας ότι αυτοί είναι γνωστοί και ότι θα εφαρμοστούν ανάλογα οι νέοι κανόνες του φορολογικού συστήματος

“

«Ξέρουμε ποιοι είχαν τα λεφτά και τα έβγαλαν, είτε πήγαν στο εξωτερικό είτε είναι στο εσωτερικό. Αν χρειαστεί οποιαδήποτε πληροφορία υπάρχει, αλλά εμείς δεν θέλουμε να κινούμεθα με μια λογική τιμωρητική», είπε χαρακτηριστικά

Αυτά τα κεφάλαια δεν αποδίδουν τόκο και φυσικά δεν βοηθούν την εθνική οικονομία. Όπως τόνισε, αυτά είναι τα χρήματα που κατά προτεραιότητα ενδιαφέρει την κυβέρνηση να επιστρέψουν στις τράπεζες.

Απηύθυνε πάντως και έμμεση απειλή προς τους αποταμιευτές που έχουν αποσύρει τις καταθέσεις, λέγοντας ότι αυτοί είναι γνωστοί και θα εφαρμοστούν ανάλογα οι νέοι κανόνες του φορολογικού συστήματος. «Ξέρουμε ποιοι είχαν τα λεφτά και τα έβγαλαν, είτε πήγαν στο εξωτερικό είτε είναι στο εσωτερικό», είπε χαρακτηριστικά.

Πρόσθεσε ότι «αν χρειαστεί οποιαδήποτε πληροφορία υπάρχει, αλλά εμείς δεν θέλουμε να κινούμεθα με μια λογική τιμωρητική».

«Το μεγάλο κίνητρο είναι το κέρδος και η ασφάλεια», τόνισε. «Δεν κερδίζει κανείς τίποτα κρατώντας τα χρήματα αυτά εκτός τραπεζικού συστήματος». Αντίθετα, αν επιστρέψουν βοηθούνται οι ίδιοι οι καταθέτες, οι τράπεζες και η εθνική οικονομία.

«Ας σκεφτεί ο καθένας και ας κρίνει. Πάντως, τώρα υπάρχει η πλήρης ασπίδα», είπε ζητώντας να οργανωθεί κίνημα επιστροφής των καταθέσεων.

Σχετικά με την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, ο κ. Βενιζέλος είπε ότι στο πρόγραμμα είχε υπολογιστεί ποσό 40 δισ. ευρώ, το οποίο μπορεί να φτάσει μέχρι και τα 50 δισ. ευρώ αν χρειαστεί. Πρόσθεσε όμως ότι η Τράπεζα της Ελλάδος κάνει μετριοπαθέστερες εκτιμήσεις.

Η μεταφορά των χρημάτων έγινε τον δραματικό Μάιο του 2011

Βουλευτής έβγαλε ένα εκατομμύριο ευρώ στο εξωτερικό

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΑΘΑΣ

Περίπου ένα εκατομμύριο ευρώ έβγαλε στο εξωτερικό έλληνας βουλευτής τον Μάιο του 2011. Αυτό έκανε γνωστό χθες στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής ο πρόεδρος της Αρχής Καταπολέμησης Μαύρου Χρήματος Παναγιώτης Νικολούδης, αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο οποίος, χωρίς να κατονομάσει το μέλος της εθνικής αντιπροσωπείας, δήλωσε ενώπιον των βουλευτών της Επιτροπής:

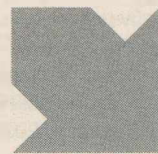
«Θα πρέπει να σας πω, χωρίς κανέναν δισταγμό, ότι από ελέγχους που μπορεί να μην είναι πλήρως εξαντλητικοί, αλλά δεν είναι μόνο

δειγματοληπτικοί, προκύπτει ποιοι άνθρωποι, ποιες κοινωνικές τάξεις έβγαλαν τα χρήματά τους από την αγορά ή τα έβγαλαν και στο εξωτερικό. Εγώ έναν ή μία διαπίστωσα ότι έβγαλε ένα εκατομμύριο ευρώ τον περσινό δραματικό Μάιο του 2011. Σε ποσοστό είναι ένας από τους 300. Δεν σημαίνει τίποτε από μόνο του. Δεν είναι αμάρτημα το να βγάλεις χρήματα έξω, δεν είναι παρανομία με την τυπική έννοια του νόμου, αλλά για μένα είναι ένα δείγμα...».

Την ίδια στιγμή, τόσο ο ίδιος όσο και ο αναπληρωτής πρόεδρος της Αρχής, αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου Γ. Παντελής, ανέφεραν ότι στα περίπου 224 εκατομμύρια ευρώ ανέρχεται το τελικό ποσό που

κατέσχεσε την προηγούμενη χρονιά η Αρχή Καταπολέμησης Μαύρου Χρήματος από συνολικά 187 υποθέσεις που διερευνήθηκαν διεξοδικά.

Από τα σχεδόν 224 εκατομμύρια ευρώ, που κατά την Αρχή προέρχονται από εγκληματικές πράξεις την προηγούμενη χρονιά, τα 73 εκατομμύρια αφορούν περιπτώσεις φοροδιαφυγής, τα 53 δράση εγκληματικών οργανώσεων, τα 20 παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών, το 1 εκατομμύριο ευρώ τρομοκρατικές πράξεις (κατασχέθηκαν από κατηγορούμενους), ενώ ακόμη 76 εκατομμύρια ευρώ αφορούν άλλα αδικήματα τα οποία τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης άνω των έξι μηνών και από τα οποία προκύπτει περιουσιακό όφελος.



Κατέσχεσαν 224 εκατ. ευρώ

Η Αρχή καταπολέμησης του «μαύρου χρήματος» κατέσχεσε την προηγούμενη χρονιά περίπου 224 εκατ. ευρώ από συνολικά 187 υποθέσεις που διερευνήθηκαν διεξοδικά

«Εκείνο που προκαλεί οδυνηρή εντύπωση είναι η ελαφρότητα, τουλάχιστον, με την οποία λειτουργήσαν οι επιφορτισμένοι με τον έλεγχο μηχανισμοί και η ανεπάρκειά τους, κυρίως στο να προλάβουν και να αποτρέψουν αυτά τα φαινόμενα», σημειώνεται στην έκθεση της Αρχής. Και επισημαίνεται ότι ο τρόπος δράσης των παράνομων επιδοτήσεων και επιχορηγήσεων «είναι απλός έως απλοϊκός» ενώ στην περίπτωση της προμήθειας ιατροφαρμακευτικού υλικού από το Δημόσιο (με περίπλοκους και εναλλακτικούς τρόπους πληρωμής, χρησιμοποίηση offshore εταιρειών) έπαιξαν ρόλο οι πολυεθνικές εταιρείες.

Αποζημίωση ΣΤΟΥΣ... μικρούς

Θα καλυφθεί η ζημιά από το κούρεμα για όσους κατέχουν ομόλογα έως 100.000 ευρώ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΟΥΚΑΚΗΣ

Κάτοχοι ομολόγων και ασφαλιστικά ταμεία θα κουρευτούν στο πλαίσιο της συμφωνίας για τη μείωση του ελληνικού χρέους. Οι μεν πρώτοι για ομόλογα αξίας έως 100.000 ευρώ (κατ' άτομο) προβλέπεται ότι θα αποζημιωθούν, ενώ αναζητούνται τρόποι για την κάλυψη των απωλειών που θα έχουν τα Ταμεία.

Ενώ χθες κατατέθηκε στη Βουλή το σχέδιο νόμου «Κανόνες τροποποιήσεως τίτλων εκδόσεως ή εγγυήσεως του ελληνικού Δημοσίου με συμφωνία των ομολογιούχων» για την εφαρμογή του κουρέματος (PSI), «ΤΑ ΝΕΑ» απαντούν σε βασικά ερωτήματα για τις κατηγορίες των κατόχων ομολόγων που θα υποστούν το κούρεμα.

ες των κατόχων ομολόγων που θα υποστούν το κούρεμα.

1 Ποιοι τίτλοι κουρεύονται στο πλαίσιο του PSI;
Στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων μετέχει κάθε τίτλος δανεισμού που εκδόθηκε ή την πληρωμή του οποίου εγγυήθηκε το ελληνικό Δημόσιο, όπως ομόλογο ή ομολογιακό δάνειο, σε φυσική ή άυλη μορφή, εκδόθηκε πριν από την 31η Δεκεμβρίου, έχει διάρκεια μεγαλύτερη των 12 μηνών και διέπεται από το ελληνικό δίκαιο.

Στην αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου και ΝΠΔΔ αναζητούνται τα χρήματα που θα καλύψουν τις απώλειες που θα έχουν τα ασφαλιστικά ταμεία

μόσιο, όπως ομόλογο ή ομολογιακό δάνειο, σε φυσική ή άυλη μορφή, εκδόθηκε πριν από την 31η Δεκεμβρίου, έχει διάρκεια μεγαλύτερη των 12 μηνών και διέπεται από το ελληνικό δίκαιο.

ρη των 12 μηνών και διέπεται από το ελληνικό δίκαιο.

2 Το PSI θα αφορά όλους τους ιδιώτες κατόχους ομολόγων;
Ο υπουργός Οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος δήλωσε χθες ότι τα ομόλογα έως 100.000 ευρώ κατ' άτομο θα κουρευτούν, ενώ προσδιόρισε σε 9.500 τους μικροαποταμιευτές αυτούς σε σύνολο 11.000 φυσικών προσώπων ομολογιούχων. «Τα ομόλογα ως ομόλογα θα αντιμετωπισθούν κατά ενιαίο τρόπο. Κατηγορίες πολιτών που πρέπει να αντιμετωπιστούν με ειδικό τρόπο, θα αντιμε-

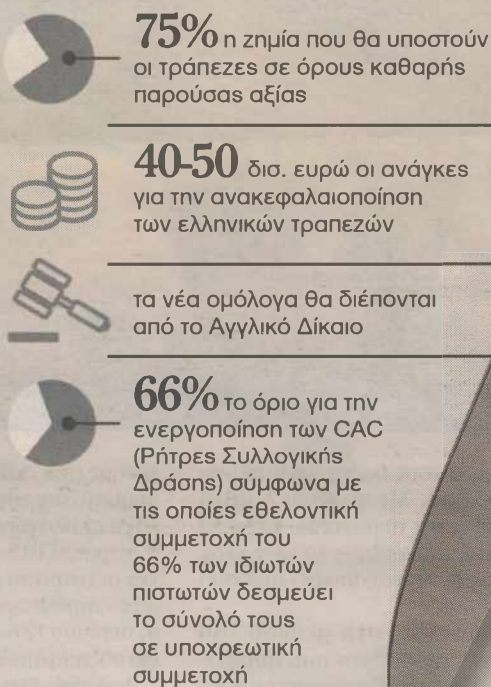
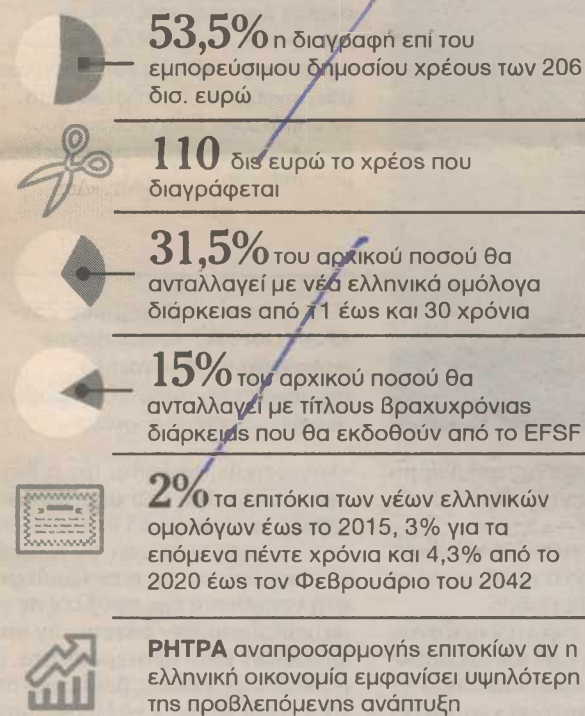
τωπιστούν με ειδικό τρόπο ως πολίτες, όχι ως ομόλογα ή ομολογιούχοι, για να είμαστε και στο εσωτερικό και διεθνώς απολύτως ισότιμοι και δίκαιοι στη μεταχείρισή μας. Αλλά εφόσον υπάρχουν κατηγορίες πολιτών που πρέπει να προστατευθούν, θα προστατευθούν με ειδικούς μηχανισμούς», δήλωσε αφήνοντας να εννοηθεί ότι για την κατηγορία αυτή των αποταμιευτών θα βρεθεί μηχανισμός για την κάλυψη της ζημιάς.

3 Υπάρχουν εξαιρέσεις από το κούρεμα;
Τις εξαιρέσεις από το κούρεμα τις προσδιόρισε με Πράξη Υπουργικής Απόφασης χθες το Υπουργικό Συμβούλιο και η Πράξη θα ενεργοποιη-

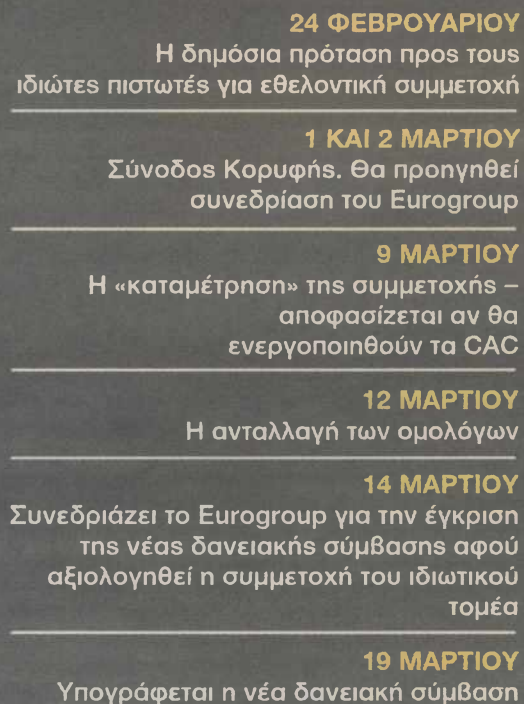
θεί αύριο Πέμπτη. Σε αυτές θα περιλαμβάνονται σίγουρα τα ομόλογα ύψους 2,5 δισ. ευρώ που κατέχει η Τράπεζα της Ελλάδος και τα ομόλογα αξίας 10 δισ. ευρώ που έχουν οι υπόλοιπες κεντρικές τράπεζες της ευρωζώνης. Δεν αποκλείεται να εξαιρεθούν και συγκεκριμένες εγγυήσεις που έχει παράσχει το Δημόσιο.

4 Τι θα γίνει με τα ασφαλιστικά ταμεία;
Αναμένεται να κουρευτούν και η μείωση της περιουσίας τους θα αναπληρωθεί από την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου και ΝΠΔΔ που θα περιέλθουν στο συνιστώμενο Ταμείο Στήριξης Ασφαλιστικού Συστήματος.

Το κούρεμα σε αριθμούς...



...και το χρονοδιάγραμμα



Προϋποθέσεις και... υποθέσεις για να προχωρήσουν όλα καλά

Τα καυτά σενάρια της τρόικας για το χρέος

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΕΛΕΝΑ ΛΑΣΚΑΡΗ

Στο ιδανικό σενάριο, όπου όλα θα εξελιχθούν όπως ακριβώς προβλέπονται στο Μνημόνιο και με βάση τις αποφάσεις που ελήφθησαν στο Eurogroup, το δημόσιο χρέος της Ελλάδας θα διαμορφωθεί στο 120,5% του ΑΕΠ το 2020.

Αν όμως τα πρωτογενή πλεονάσματα μετά είναι μικρότερα, αν οι στόχοι για έσοδα από αποκρατικοποιήσεις πέσουν έξω, αν η ανάπτυξη η οποία προβλέπεται να επανέλθει από το 2014 είναι χαμηλότερη, αν οι διαρθρωτικές

μεταρρυθμίσεις σκοντάψουν σε κοινωνικές αντιδράσεις ή πολιτική αδυναμία, ο στόχος συρρίκνωσης του χρέους μένει στα χαρτιά.

Η έκθεση της τρόικας για τη βιωσιμότητα του χρέους που υποβλήθηκε στο Eurogroup αναδεικνύει τους κινδύνους που περιβάλλουν τους στόχους.

Στο βασικό σενάριο το χρέος αποκλιμακώνεται στο 129% του ΑΕΠ το 2020 (πριν τις πρόσθετες παρεμβάσεις που επικύρωσε το Eurogroup), με τις εξής – μεταξύ άλλων – προϋποθέσεις: η ύφεση φέτος θα είναι 4,3%, το επόμενο έτος θα υπάρχει μηδενική επέκταση και το 2014 η Ελλάδα θα επιστρέψει στην ανάπτυξη με επέκταση κατά 2,3%, από το επόμενο έτος ο προϋπολογισμός θα πρέπει να εμφανίζει πρωτογενή πλεονάσματα 1,8% το 2013 και πάνω από 4% στη συνέχεια, η συμμετοχή των ιδιωτών στο κούρεμα αγγίζει το 95% και έως το 2020 το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων αποδίδει 20 δισ. ευρώ.

Ακόμα και στο βασικό σενάριο, η τρόικα εκτιμά ότι η Ελλάδα θα χρειαστεί νέο πακέτο χρηματοδότησης ύψους 50 δισ. ευρώ για το διάστημα 2015-2020. Στη συνέχεια αρχίζουν οι υποθέ-

σεις. Αν το πρωτογενές πλεόνασμα είναι χαμηλότερο κατά 1% σε ετήσια βάση το χρέος διογκώνεται σε 143% του ΑΕΠ το 2020, ενώ αντίθετα αν ο ρυθμός ανάπτυξης είναι υψηλότερος – από τα προβλεπόμενα – κατά 1% σε ετήσια βάση το χρέος υποχωρεί στο 116%. Αν το κόστος δανεισμού του EFSF αυξηθεί κατά 1%, το χρέος αυξάνεται σε 135% του ΑΕΠ το 2020 και αν πολλές παράμετροι πάνε στραβά, στο δυσμενές σενάριο το χρέος καταλήγει στο 159% του ΑΕΠ το 2020. Στην περίπτωση αυτή, η Ελλάδα χρειάζεται έξτρα χρηματοδότηση 95 δισ. ευρώ.

Ακόμα και στο βασικό σενάριο, εκτιμάται ότι η Ελλάδα θα χρειαστεί νέο πακέτο χρηματοδότησης ύψους 50 δισ. ευρώ για το διάστημα 2015-2020

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 6 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Τι σημαίνει το κούρεμα του χρέους

Στις 27/10/2011 η ευρωζώνη αποφάσισε την παροχή του 2ου πακέτου στήριξης προς την Ελλάδα. Βασικός στόχος ήταν η μείωση του χρέους στο βιώσιμο 120% του ΑΕΠ το 2020. Το πακέτο προέβλεπε (α) τη μείωση του χρέους κατά

100 δισ. ευρώ ως «συμβολή του ιδιωτικού τομέα» μέσω του προγράμματος ανταλλαγής ομολόγων (PSI+), (β) την παροχή νέου δανείου 130 δισ. ευρώ (συνολικά περίπου 168 δισ. ευρώ με τα υπόλοιπα του Μνημονίου 1), (γ) την

εφαρμογή σειράς δομικών αλλαγών στην οικονομία και το Δημόσιο ώστε η χώρα να μπορέσει να ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της.

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΡΟΚΟΠΑΚΗ

Τι αποφασίστηκε στις 21/2/2012

Από τις 27/10/2011 μεσολάβησαν πολλά, τα οποία έκαναν ακόμη πιο δυσχερή την ελληνική θέση. Η έκθεση βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους της τρόικας (15/2/2012) υποδείκνυε ότι με τις νέες συνθήκες ο στόχος χρέους 120% του ΑΕΠ το 2020 ήταν ανέφικτος, ακόμη και αν το πρόγραμμα μπορούσε να εκτελεστεί κατά γράμμα. Στο Eurogroup επαναβεβαιώθηκε η επιθυμία των εταίρων, έστω και με βαριά καρδιά, να συνεχίσει η Ελλάδα την ευρωπαϊκή της πορεία και ελήφθησαν τα μέτρα που θα μπορούσαν να διασφαλίσουν τη θέση της χώρας στην ευρωζώνη – αρκεί βέβαια η Ελλάδα να κάνει από την πλευρά της ό,τι απαιτείται.

Η φιλοσοφία της απόφασης

Η φιλοσοφία της απόφασης που ελήφθη στις 21/2/2012 είναι λίγο - πολύ ίδια με αυτήν των αποφάσεων των Συνόδων Κορυφής στις 21/7 και 27/10:

Παρέχεται στην Ελλάδα μια περίοδος δέκα ετών με μειωμένες απαιτήσεις εξυπηρέτησης (και πρακτικώς μηδενικές) αναχρηματοδότησης του χρέους της, ώστε να γίνουν όλες οι απαραίτητες αλλαγές και να ορθοποδήσει η χώρα.

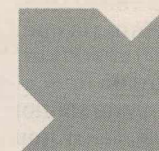
Το πρόσθετο στοιχείο της τελευταίας απόφασης είναι η περαιτέρω ελάφρυνση όλων των απαιτήσεων εξυπηρέτησης του χρέους μέχρι το 2015, ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει τα πρόσθετα προβλήματα της παρατενόμενης ύφεσης και του δυσμενούς διεθνούς περιβάλλοντος.

Οι λεπτομέρειες της απόφασης

Το 2ο πακέτο στήριξης ήταν πάντα ένα και ενιαίο, με δύο συστατικά: το PSI και το δάνειο. Ο,τι περισσότερο μπορούσε να εξοικονομηθεί από το PSI, τόσο περισσότερα χρήματα θα μπορούσαν να προστεθούν στα «φρέσκα» 130 δισ. ευρώ του δανείου.

Η μείωση του χρέους

Το PSI κατέληξε σε κούρεμα των ιδιωτών δανειστών 53,5%. Με την υποστήριξη της ευρωζώνης η Ελλάδα προχωράει στην εισαγωγή ρητρών συλλογικής δράσης (CAC) στη νομοθεσία της, ώστε είτε υπό την απειλή είτε από την ενεργοποίησή τους η συμμετοχή εθελοντική ή «αναγκαστικά εθελοντική» να φθάσει πρακτικά το 100%. Αυτό αντιστοιχεί



Δική μας υπόθεση

Με την απόφαση της 21/2/2012 διασφαλίστηκε το ένα σκέλος της εξίσωσης της παραμονής της Ελλάδας στο ευρώ. Οι εταίροι προσφέρουν ένα πλαίσιο στο οποίο μπορεί να κινηθεί η Ελλάδα ώστε σε περίπου δέκα χρόνια να καταφέρει να απαλλαγεί από τις αγκυλώσεις του παρελθόντος και να συμβαδίσει με την υπόλοιπη Ευρώπη. Το άλλο σκέλος της μακροπρόθεσμης παραμονής της Ελλάδας στο ευρώ αφορά την ικανότητα και προσήλωσή μας, κινούμενοι στο πλαίσιο αυτό, να επιτύχουμε τους στόχους του προγράμματος. Τώρα πια είναι δική μας υπόθεση!

Ο πρόεδρος του Eurogroup Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ κουρασμένος προσπαθεί να διαβάσει τις σημειώσεις του μετά τον μααραθώνιο συνομιλιών στο Eurogroup

σε διαγραφή χρέους περίπου 107 δισ. ευρώ. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη διαγραφή χρέους στην Ιστορία!

Από το απομένον χρέος προς τους ιδιώτες (σύνολο περίπου 100 δισ. ευρώ), 70 δισ. ευρώ ανταλλάσσονται με ομόλογα μακράς ωρίμασης (λήξης) με χαμηλό επιτόκιο και 30 δισ. ευρώ αναλαμβάνονται από τον EFSF με χρήματα από τη δανειακή σύμβαση των 130 δισ. ευρώ. Το επιτόκιο των νέων ομολόγων κλιμακώνεται από το απίστευτα χαμηλό 2% μέχρι το 2015, στο 3% μέχρι το 2020 και 4,3% εφεξής. Στο μακροπρόθεσμο επιτόκιο προστίθεται ένα μικρό ποσοστό, σε περίπτωση που η Ελλάδα πετύχει ρυθμούς ανάπτυξης πέραν των προβλεπόμενων από την τρόικα. Κατά μέσο όρο μέχρι το 2042 το επιτόκιο διαμορφώνεται στο 3,65% – τα ελληνικά ομόλογα πριν από το κούρεμα έχουν μέσο επιτόκιο περίπου 4,6% (και για τη διπλάσια ονομαστική αξία).

Στην ελάφρυνση του ελληνικού χρέους συμμετέχουν εμμέσως η ΕΚΤ και οι κεντρικές τράπεζες των χωρών της ευρωζώνης με τα ελληνικά ομόλογα που αγόρασαν για να στηρίξουν την ελληνική αγορά ομολόγων, κατανέμοντας τα «κέρδη» τους (διαφορά ονομαστικής τιμής και τιμής κτήσης) στις κυβερνήσεις, οι οποίες

με τη σειρά τους θα τα παράσχουν στην Ελλάδα. Με το σχήμα αυτό επιτυγχάνεται περαιτέρω μείωση του ελληνικού χρέους (ο χρονικός ορίζοντας δεν είναι σαφής) περίπου 20 δισ. ευρώ.

Το σημαντικό στη μείωση του χρέους με τα επιτόκια που συμφωνήθηκαν είναι η ελάφρυνση του προϋπολογισμού, δηλαδή είτε η άρση της ανάγκης να ληφθούν πρόσθετα (υφεσιακά) μέτρα είτε η απελευθέρωση πόρων για άλλους σκοπούς, π.χ. αναπτυξιακούς. Ειδικά για την περίοδο μέχρι το 2015, οι απαιτήσεις για την εξυπηρέτηση του χρέους (τόκοι) μειώνονται κατά 7,2 δισ. ευρώ περίπου ή 3,3% του σημερινού ΑΕΠ – κάθε χρόνο! Ο προϋπολογισμός 2012 εκπονήθηκε με πρόβλεψη μείωσης τόκων κατά 5 δισ. ευρώ.

Το δάνειο των 130 δισ. ευρώ (που είναι 168 δισ. ευρώ)

Το δάνειο του 2ου πακέτου είναι 130 δισ. ευρώ, στα οποία πρέπει να προστεθούν τα υπόλοιπα του Μνημονίου 1 περίπου 38 δισ. ευρώ, σύνολο 168 δισ. ευρώ. Από αυτά,

1. 30 δισ. ευρώ προορίζονται για το PSI.

2. περίπου 15 δισ. ευρώ προορίζονται για ανάγκες αναχρηματοδότησης του

χρέους (π.χ., κάλυψη της πιθανής μη συμμετοχής εθελοντών στην ανταλλαγή ομολόγων)

3. περίπου 10 δισ. ευρώ προορίζονται για μετατροπή βραχυπρόθεσμου σε μακροπρόθεσμο δανεισμό

4. περίπου 12 δισ. ευρώ προορίζονται για αύξηση διαθεσίμων του Δημοσίου.

Δηλαδή, ένα σύνολο περίπου 67 δισ. ευρώ δεν αποτελεί νέο χρέος, αλλά διευθέτηση παλαιού με καλύτερους όρους. Επιπροσθέτως, ένα ποσόν 30 δισ. ευρώ (ίσως έως 50 δισ. ευρώ) που προορίζεται για την επανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών είναι προσωρινό χρέος, δεδομένου ότι θα ανακτηθεί εντός πενταετίας. Επίσης, ένα ποσόν τουλάχιστον 12 δισ. ευρώ προορίζεται να καλύψει τα φέσια του ελληνικού Δημοσίου (οφειλές από μη επιστροφή ΦΠΑ, προς κατασκευαστές, προμηθευτές, παλαιά χρέη νοσοκομείων και Τοπικής Αυτοδιοίκησης). Τα υπόλοιπα του γιγαντιαίου δανείου θα καλύπτουν τους τόκους και τα όποια ελλείμματα μέχρι το 2015.

Ποιες υποχρεώσεις αναλαμβάνει η Ελλάδα

Οι υποχρεώσεις της Ελλάδας είναι δύο ειδών:

■ Οι άμεσα σχετιζόμενες με τα

«λογιστικά», δηλαδή, (α) η δημιουργία ταμείου στο οποίο θα καταβάλλονται τα ποσά που αφορούν την ικανοποίηση των δανειακών υποχρεώσεων, (β) η ενσωμάτωση στη νομοθεσία της πρόβλεψης για ικανοποίηση των δανειακών υποχρεώσεων κατά προτεραιότητα, (γ) η αποδοχή «τεχνικής βοήθειας» από τους εταίρους ώστε να διασφαλιστεί η εκτέλεση του προγράμματος. Ας έχουμε υπόψη βέβαια ότι περισσότερο από το 75% του ελληνικού χρέους θα είναι οφειλή προς το Δημόσιο 16 κρατών της ευρωζώνης και προς το ΔΝΤ (το οποίο, με όσα κακά και να του προσάπτονται, δεν παύει να χρηματοδοτείται από 170 χώρες του πλανήτη).

■ Οι υποχρεώσεις της έναντι της ευρωζώνης, δηλαδή, η ραγδαία μεταρρύθμιση του συνόλου του δημόσιου τομέα, η αλλαγή του οικονομικού μοντέλου της χώρας με την απελευθέρωση της οικονομίας από τα πελατειακά δεσμά του κράτους-πατερούλη και, βεβαίως, η πιστή τήρηση των προβλέψεων του Μνημονίου 2 όπως ψηφίστηκε στις 12/2.

Ο Γιώργος Προκοπάκης είναι χρηματοοικονομικός σύμβουλος, πρώην καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Columbia

ΑΠΟΓΡΑΦΙΕΣ

Παρενθέσεις



ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΩΘΗΚΑΜΕ; Για την ώρα. Και μιας κι έχουμε λίγη ώρα, είναι ευκαιρία να αναρωτηθούμε ορισμένα πράγματα.

Η ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΑ – πολιτική, διπλωματική και οικονομική – προσφεύγει πάντα περίπου στα ίδια κλισέ κάθε φορά που έχουμε μια διαπραγμάτευση. Αυτή είναι δραματική, ολονύκτια και, σε κρίσιμα σημεία, κινδυνεύει να τιναχτεί στον αέρα. Από την άποψη αυτή, η περιγραφή των συζητήσεων εντός και εκτός Eurogroup για το κούρεμα του ελληνικού χρέους δεν αποτελεί εξαίρεση. Ωστόσο, η προχθεσινή συνεδρίαση έχει αξία κυρίως για ένα λόγο. Δείχνει προς τα πού βαδίζουμε.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΩΤΗ: μας χάρισαν τελικά πολύ περισσότερο χρέος. Ο,τι άρχισε δειλά πέρυσι τον Ιούλιο με ένα κουρεματάκι λίγο πάνω από 20%, κατέληξε οκτώ μήνες αργότερα σε πραγματική απώλεια της τάξεως του 70% (και βάλε) της αξίας των ελληνικών ομολόγων. Αλλά και σε περαιτέρω μείωση των επιτοκίων των δανείων που μας δόθηκαν από το Μνημόνιο και μετά. Στο κομμάτι και το ελληνικό χρέος που έχουν τράπεζες κρατών αλλά και η ΕΚΤ – αν και στην τελευταία περίπτωση το ψαλίδισμα είναι ελαφρύ.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ: με δεδομένη την αποτυχία του προγράμματος, η τρόικα επέλεξε τη γλώσσα της αλήθειας στην έκθεσή της. Η Ελλάδα έχει μπροστά αρκετά χρονάκια ύφεσης. Η πρόγνωση αυτή, σε συνδυασμό με την απροθυμία ή ανικανότητα για ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις, σημαίνει ότι η οικονομία δεν θα πάρει μπροστά στον κατήφορο. Αυτό θέτει τον κίνδυνο να μην πιάσουμε τον στόχο – χρέος στο 120% του ΑΕΠ – το 2020. Δηλαδή, να χρειαστούμε κι άλλα λεφτά ή κι άλλο κούρεμα. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι η Ελλάδα μπορεί να μην πληρώσει τελικά ούτε τα δάνεια του Μνημονίου, παρά τις αλλεπάλληλες μειώσεις επιτοκίων. Ή, ότι μπορεί τελικά να μας στείλουν στη δραχμή.

Η ΕΥΡΩΣΩΝΗ αγόρασε χρόνο. Δεν είναι τυχαίο ότι ο ιταλός Πρωθυπουργός Μάριο Μόντι είπε πως η ελληνική κρίση μπήκε σε παρένθεση. Αυτό σημαίνει ότι μας περιμένει σκληρή δουλειά στο εσωτερικό της χώρας. Αλλά και μερικές ακόμη δύσκολες διαπραγματεύσεις στο εξωτερικό. Η απορία είναι ποιος θα τις κάνει.

ΠΙΣΤΕΥΕ πραγματικά ο Γιώργος Παπανδρέου – που τον πρότεινε – ότι θα μπορούσε ο Φίλιππος Πετσάλνικος να είναι προχθές στη θέση του Λουκά Παπαδήμου και να τα φέρει όλα αυτά εις πέρας; Το ίδιο ερώτημα ισχύει – για να είμαστε δίκαιοι – και για άλλα ονόματα που ακούστηκαν. Ασχέτως της οικονομικής επιστημοσύνης του Παπαδήμου ή της διεθνούς αξιοπιστίας του λόγω της θητείας του στην ΕΚΤ, είναι γεγονός ότι ουδείς άλλος θα μπορούσε να φέρει εις πέρας όλη αυτή την ιστορία. Αυτά στο εξωτερικό. Γιατί στο εσωτερικό ούτε ο Παπαδήμος μπόρεσε να βάλει μπροστά τις μεταρρυθμίσεις ή το συμμάζεμα του Δημοσίου. Οι αντιστάσεις είναι παντού και ξεκινούσαν από τους εταίρους της κυβέρνησής του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: έχουμε μπροστά μας πέτρινα χρόνια. Και θα σωθούμε μόνο αν βγούμε από την παρένθεση.

mhtro@dolnet.gr

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ

Βουλευτές ή ρόμπες;



ΤΟΥ Ι. Κ.
ΠΡΕΤΕΡΤΕΡΗ

ΕΧΩ ΜΙΑ ΑΠΟΡΙΑ την οποία θεωρώ εύλογη. Ας υποθέσουμε ότι στη Βουλή μιας χώρας εξελίσσεται μια ψηφοφορία κορυφαίας εθνικής σημασίας.

ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟ, τα διάφορα κόμματα παίρνουν συγκεκριμένη θέση για την ψηφοφορία αυτή. Υπάρχουν όμως και βουλευτές που αντιμετωπίζουν ισχυρό πρόβλημα συνείδησης με τη θέση των κομμάτων τους. Ετσι, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, τη στιγμή της ψηφοφορίας εκφράζουν εμπράκτως τη φωνή της συνείδησής τους.

ΕΩΣ ΕΔΩ κανένα πρόβλημα. Ο κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να επιλέγει ανάμεσα στην κομματική νομιμότητα και τη συνείδησή του.

ΜΟΝΟ που (στην προκειμένη περίπτωση) επιλέγοντας το δεύτερο, αποκρύπτουν το πρώτο. Αρα, οι βουλευτές θέτουν τον εαυτό τους εκτός μιας κομματικής νομιμότητας την οποία για λόγους συνείδησης δεν μπορούν να υπηρετήσουν. Με γεια τους, με χαρά τους.

ΟΥΤΕ ΑΥΤΟ είναι πρόβλημα. Το πρόβλημα προκύπτει αν οι άνθρωποι που ακολούθησαν τη συνείδησή τους ζητούν ή επιθυμούν ή προσδοκούν να παραμείνουν ή να επιστρέψουν στο κόμμα που αποκήρυξαν.

ΚΙ ΕΚΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ επικεντρώνεται η απορία μου.

ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ να επιστρέψουν σε ένα κόμμα το οποίο σε κορυφαία ζητήματα πολιτεύεται τόσο αντίθετα με τη συνείδησή τους;

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ να συνυπάρξουν αύριο με βουλευτές που έχοντας ίσως λιγότερο ευαίσθητες συνειδήσεις επέλεξαν την κομματική νομιμότητα;

ΠΩΣ ΞΑΦΝΙΚΑ θα πάψουν να ακούν τη φωνή της συνείδησής τους μόλις γυρίσουν στο μαντρί;

ΘΑ ΠΑΘΕΙ η συνείδηση αφωνία ή μήπως θα την ακούν επιλεκτικά με αποτέλεσμα Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή να φεύγουν από το κόμμα και Τρίτη-Πέμπτη-Σάββατο να γυρίζουν;

ΕΙΜΑΙ ΒΕΒΑΙΟΣ ότι άνθρωποι με τόσο υψηλή την αίσθηση της συνείδησης αποκλείεται να ψάχνουν για κορόιδα. Να ψάχνουν, δηλαδή, για κάποιους που θα ψηφίζουν υπέρ της χώρας ενώ εκείνοι θα κάνουν τη φιγούρα τους υπέρ του λαού.

ΓΙ' ΑΥΤΟΝ τον λόγο θέλω να πιστεύω πως ούτε περνάει από το μυαλό τους να επιστρέψουν.

ΕΚΤΟΣ αν παραδέχονται ότι έσφαλαν... Αλλά αν δεν το παραδέχονται, τότε είναι προφανές ότι οι άνθρωποι έκαναν μια κορυφαία πολιτική επιλογή, μια πράξη υψηλής αυτογνωσίας και αποκλείεται να αρνηθούν τον εαυτό τους γυρίζοντας πίσω.

ΔΙΟΤΙ Η ΑΛΛΗ ΑΠΟΨΗ είναι ότι νόμιζαν πως θα κάνουν τζάμπα το κομμάτι τους. Οτι εντελώς αζημίως θα μαζέψουν στο όνομα της συνείδησης τα σταυρουλάκια τους. Κι ότι αφού τα μαζέψουν, θα γυρίσουν εκεί όπου υπάρχουν οι ψήφοι. Ούτε γάτα ούτε ζημιά.

ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΚΔΟΧΗ δεν την πιστεύω. Διότι τότε δεν θα ήταν βουλευτές αλλά ρόμπες. Κι ελπίζω ότι στο ελληνικό Κοινοβούλιο δεν κυκλοφορούν ρόμπες – ούτε κουμπωμένες ούτε ξεκούμπωτες...

jpretenteris@dolnet.gr



Αποταμιευτικός
Λογαριασμός
«Αξίζει»



Κάθε προσπάθεια αξίζει επιβράβευση.

Αποταμιευτικός Λογαριασμός «Αξίζει» με επιτόκιο 3%* για όλους!

* Το επιτόκιο 3% είναι μικτό ετησιοποιημένο και ισχύει για κάθε μήνα που το υπόλοιπο του λογαριασμού είναι τουλάχιστον 300€ και υψηλότερο κατά 1€ από αυτό του προηγούμενου. Σε αντίθετη περίπτωση, ισχύει επιτόκιο 0,10%.

18218

www.piraeusbank.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ